

Eftervalsanalys 2010 för Centerpartiet i Uppsala kommun

På kretsstyrelsemötet den 6 december 2010 beslutades att tillsätta en eftervalsanalysgrupp efter medlemsinitiativ av Leif Johansson. Uppdraget var att "analysera valet 2010 i Uppsala kommun". Gruppen har bestått av Oscar Sundevall, Per Norstedt, Anette Stavenow-Mansnéus, Leif Johansson, Maria Bylund och Johan Kärnbo.

Vårt uppdrag omfattar inte politiska frågor per se. Vårt fokus har därför varit organiseringen av den kommunala valrörelsen. Då Centerpartiets valresultat inte har varit oavhängigt saker som skett under föregående mandatperiod, och ej heller kan frånkopplas "hela" valrörelsen berör vi även flyktigt perioden 2006-2010 och generella organisatoriska frågor. Vi drar slutsatser från valrörelsen och ger rekommendationer inför framtida kommunala valrörelser som också kan ge vägledning för riksdags- och landstingsvalen.

Nedanstående rapport är sammanfattningen av ett halvt dussin möten i gruppen, vår mailkorrespondens, erfarenheter ansamlade i höstas från olika kandidater och aktiva i valrörelsen, erfarenheter dragna från den nationella eftervalsanalysen, samt den eftervalsenkät vi tog fram till kretsårsmötet 2011. Rapporten är kort hållen för att främja överblickbarhet och skapa ett användbart dokument.

Härmed överlämnar vi vår rapport till kretsstyrelsen med förhoppningen att den kan bidra till att genomföra en ännu bättre valrörelse 2014 som resulterar i ett starkare Centerparti för Uppsalas väl.

Eftervalsanalysgruppen,

Uppsala den 7 september 2011

Valresultat (C) med Uppsalaperspektiv

	2010	2006	2002
Riksdagsval hela riket	6,56(-1,32)	7,88(+1,78)	6,1
Riksdagsval Uppsala län	8,30(-1,55)	9,85(+3,05)	6,8
Riksdagsval Uppsala kommun	7,56(-1,05)	8,61(+3,61)	5,0
Landstingsval Uppsala län	7,95(-2,05)	10,30(+2,1)	8,2
Landstingsval Uppsala mellersta valk.	6,12(-2,04)	8,16(+2,76)	5,4
Kommunval Uppsala kommun	7,03(-2,43)	9,46(+3,68)	5,78

Jämförelse storstäders kommunval

	2010	2006
Stockholm	3,98% (+0,83)	3,14%
Göteborg	2,30% (-0,54)	2,84%
Malmö	1,32% (-0,47)	1,79%
Uppsala	7,03% (-2,43)	9,46% (+3,68)

Sammanfattning av valresultat:

- *Kommunvalet har gått sämre än riksdags- och landstingsvalen i Uppsala kommun*
- *Uppsala har störst C-röstandel av storstäderna (Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala)*
- *I kommunvalet har Uppsala största relativa förlusten av storstäderna*

Valprogram/handlingsprogram

"Kunde varit vassare.. bra men för spretigt" (kommentarer från enkät)

Vi menar att programmet lider av att vara otydligt. Få väljare läser ett valprogram från pärm till pärm. I en valrörelse fyller därför programmet främst funktionen av att vara en "politikbank" att plocka utspel från som paketeras för valmaterial, debattartiklar, intervjuer, med mera. Därmed behöver programmet uttrycka mindre av generella värdeomdömen, vara mer konkret, och sticka ut i sakfrågor. Ett program bör uppröra positiva och negativa känslor hos väljare. Centerpartiets mål, med i skrivande stund under 5% av röstandelen, kan inte vara att bli älskade hos alla.

Rekommendation:

- *Kretsstyrelsen funderar inför 2014 över vad syftet är med valprogrammet.*
- *Valprogrammet/handlingsprogrammet skrivs om inför 2014 med ovanstående i åtanke.*
- *Ett nytt valprogram baseras på en strategisk analys som beaktar målgrupper och hur Centerpartiet ska positionera sig i förhållande till Alliansen och oppositionen.*
- *Ett nytt valprogram baseras på en omvärldsanalys; Vilka är de kommunala framtidsfrågorna?*

Valkampanjen "Vi vänder inte kappan efter vinden"

"Problem med vad den betydde.. hängdes ej upp på sakfrågor" (kommentarer från enkät)

Valkampanjen stack ut på ett bra sätt i meningen att den syntes. Men kampanjen var otydlig då den inte anslöt till kommunala frågor där vi inte vänder "kappan efter vinden". Intrycket är att få om några kunde koppla kampanjen till sakpolitik. Kampanjen uttryckte inte ett sakpolitiskt ställningstagande eller allmänt politiskt ställningstagande. Mot bakgrund av Centerpartiets tid i regeringen med flera "svekdebatter" är det också tveksamt om kampanjen framstod som trovärdig.

Rekommendation:

- *Framtida kampanjer bör vara sakpolitiskt tydliga och grundade i synbara ideologiska ställningstaganden.*
- *Folkpartiets enkla "ja och nej"-kampanj är ett föredöme.*
- *Framtida kampanjer bör uppröra i någon mening. Då C i skrivande stund ligger under 5% tjänar vi på om mer än hälften av väljarkåren tycker att vi är väldigt dåliga, så länge de pratar om oss får vi uppmärksamhet.*
- *Framtida kampanjer bör, om möjligt, kopplas till konkreta kommunala frågor.*
- *Framtida kampanjer bör vara mer i linje med riksorganisationens generella inriktning och budskap.*

Annat valmaterial och personval

Många av våra kandidater drev personvalskampanjer med eget framtaget material. Allt material bör följa partiets grafiska profil (t.ex. att alla använder rätt C-logga). Eget framtaget material som gravt avviker ser spretigt ut och uppfattas som "oproffsigt".

Rekommendation:

- *Kretsstyrelsen upprättar i god tid inför nästa val en grafisk profil för personvalsmaterial.*
- *Den grafiska profilen följer Centerpartiet riks i största möjliga mån.*

Föregående mandatperiod (och dess inverkan på valrörelsen 2010)

"Centerpartiet har varit synliga i samhällsdebatten under föregående mandatperiod" (kommentar från enkät)

Centerpartiet har synts både 2002-2006 och 2006-2010 i den allmänna samhällsdebatten, då främst kommunalrådet. Däremot har "centeravtrycket" i nämnder och bolag varit lägre än önskat sett till både medial närvaro och idéutveckling. Idealt sett utgör mandatperioderna möjlighet att utveckla politiken, och valmanifestet utgör en naturlig kontinuitet och/eller sammanfattning av ställningstaganden i nämnder, styrelser och bolag under mandatperioden.

Slutsatser:

- *Det var taktiskt olämpligt att byta kommunalråd enstaka månader innan valet.*
- *Föregående mandatperiod saknade C en tydlig kommunal politisk vattendelare att positionera sig gentemot, så som "Musikens Hus" var kring 2002. Årnafrågan splittrade Centerpartiet mer än vad den visade en konflikt mellan Centerpartiet och andra partier.*
- *Kretsstyrelsen bör överväga att kräva eller rekommendera att varje förtroendevald ska*

skriva minst X antal debattartiklar eller genomföra motsvarande utåtriktade aktivitet per år.

Interna konflikter i Centerpartiet under slutet av föregående mandatperiod

Eftervalsanalysgruppen har inte synpunkter på enskilda kandidaters varanden inför nomineringsstämmorna. Vi konstaterar däremot att de konflikter som var mellan olika kandidater och deras respektive anhängare till kommunalrådsposten, i anslutning till de två nomineringsstämmorna 2010, upplevdes som uppslitande och splittrande för flertalet medlemmar. Medlemmar som har varit delaktiga i flera valrörelser vittnade om att det påverkade engagemanget, och intresset att arbeta i en valrörelse ledd av rådande kretsstyrelse och ledning av Centerpartiet Uppsala. Följaktligen påverkades antalet medlemmar som engagerade sig i kommunvalet. "Brist på folk" är en återkommande synpunkt i de tidiga valutvärderingar som gjordes under hösten 2010.

Rekommendation:

- *Information om medlemsregistrets användning i allmänhet och i synnerhet i samband med olika personvalskampanjer behöver förtydligas.*
- *Centerpartiet i Uppsala kommun behöver odla en positiv kultur till konkurrens om poster, i likhet med den kultur som återfinns i ungdomsförbundet där det är kutym att bara tala för "sin" kandidat.*
- *Mot bakgrund av de konflikter som var, och deras mediala genomslag, bör kretsstyrelsen överväga att införa en policy att kandidater inte ska uttala sig om konkurrerande kandidater i media.*
- *Nomineringsförfarandet inklusive medlemsomröstning 2013/14 måste genomföras så att all kritik och ifrågasättande kan minimeras.*

Organisation

"Dubbelkommandon.. rörigt" (kommentarer från enkät)

Organisationen var dels geografisk, dels uppgiftsmässigt indelad. Erfarenheten var att funktionsdelningen inte följdes fullt ut, bl.a. blev marknadsgruppen åsidosatt vid ett tillfälle. Det föranleder också frågan om uppdelningen var den bästa möjliga. Många valarbetare var nya, vilket av förklarliga skäl ledde bitvis till "trial and error". Oavsett framtida organisering bör grupper inte vara kollektivt beslutsfäliga om "sina" frågor. Denna ordning skapade onödiga ledtider och motstånd när frågor ska förhandlas.

Rekommendation:

- *Kretsstyrelsen bör överväga att utforma den framtida valorganisationen enbart efter funktionsdelning. Detta för att premiera översiktlighet, enkelhet och tydlighet gentemot de aktiva medlemmarna.*
- *Oavsett framtida organisation bör varje grupp ha en, erfaren, operativ "chef" som har mandat att fatta exekutiva beslut.*
- *Gruppens medlemmar är underställda den operativa chefens beslut.*
- *Valorganisationen måste framstå som tydlig för medlemmarna och tydligt kommuniceras till medlemmarna i god tid före valet – vem ska man kontakta om vad.*
- *Rekrytera om möjligt stöd till framtida valorganisationer från personer med tidigare valrörelseerfarenhet.*

Valstugan

”Vi var bäst.. plottrigt med mycket material” (kommentarer från enkät)

Vår slutsats är att organiseringen kring valstugan fungerade generellt tillfredsställande. Vi hade bl.a. ambitiösa öppettider och en inredning som uppfattades som personlig. Negativa aspekter av valstugan är ett mycket spretigt användande av valmaterial och personvalsmaterial samt otydlighet för väljare vem som var centerrepresentant. Det förekom också konflikter mellan personer kring utrymme och exponering av material. Stugan kan i sig kommunicera politik bättre. T.ex. hade Stockholmscentern en uppmärksam valstuga med en ”övervåning” för att illustrera politiken för högre hus.

Rekommendation:

- *Det finns lite egenvärde i att ha identiska valstugor som övriga Alliansen.*
- *Vår valstuga kan genom sitt utseende bättre kommunicera vår politik – t.ex. solceller på taket, ett ”grönt tak”, eller dylikt.*
- *Premiera utdelning och exponering av valmaterial som är våra profilfrågor och som är i linje med vår kommunala profil.*
- *Tydliga(re) regler behöver tas fram för exponering av personvalsmaterial, t.ex. att varje kandidat har rätt att sätta upp en affisch och ha en bunt foldrar i stugan.*
- *Det behöver framgå tydligare vilka som är centerrepresentanter i och omkring valstugan genom klädsel.*
- *Ordning i valstugan kan bli bättre, t.ex. genom schemaläggning av städning; en gång varje eller varannan dag.*
- *Det behöver tydliggöras vem som ”äger” valstugan och har rätt att eventuellt implementera förbättringsförslagen som nämns ovan.*

Brevlådeutdelning och valsedlar

Utdelningen var ostrukturerad, slumpmässig och inte grundad i en målgruppsanalys. Utdelningen och logistiken som föregick utdelningen tog mycket personella resurser och tid. Utdelningen i sig själv hindrades på flera håll av portkoder.

Rekommendation:

- *En valsedelsutdelning behöver utgå från en ny målgruppsanalys – vart vi har potential att få störst effekt och vart vi slösar begränsade resurser. Att vinna val handlar i hög utsträckning om att våga välja bort.*
- *Vi rekommenderar starkt att utdelning outsourcas till en tredje part för att frigöra personella resurser till annat.*
- *Om valsedelsutdelning ska ske igen bör det samordnas på central nivå, beslutas i tid, och ej vara upp till enskilda avdelningar.*

Mandatperioden 2011-2014 - Allmänna rekommendationer, slutsatser och sammanfattning:

- *En kommunal omvärldsanalys behöver göras, och bör ligga som grund för ett nytt handlingsprogram.*
- *En målgruppsanalys behöver göras, och bör ligga som grund för ett nytt handlingsprogram:*

Hur uppfattas centerpartiet? I vilka målgrupper har vi störst potential? Vart bor dessa målgrupper? Hur marknadsför vi politik bäst till dem?

- *Börja valplaneringen i mycket god tid. Ett år före valet är av erfarenhet för kort tid.*
- *Var i högre utsträckning i opposition mot orättvisor, inte mot politiska motståndare – definiera Centerpartiet gentemot samhällsproblemen.*
- *Hitta, eller skapa, kommunala politiska konflikter där Centerpartiet kan profilera sina lösningar på problemen både gentemot Alliansen och oppositionen.*
- *Agera Bohmanskt: har C gått med på något vi tycker kunde gjorts annorlunda eller bättre – säg det öppet att "vi hade velat gått längre/snabbare/etc".*
- *Centerpartiet behöver lämna den i hög utsträckning självpåtagna konflikten mellan stad och land. Det är en diskussion som uteslutande förs i Centerpartiet, och som saknar motsvarighet i andra partier och bland befolkningen i stort.*
- *Centerpartiets personella och organisatoriska resurser bör satsas där Centerpartiet har störst möjlighet att växa i röstantal. Partiets organisatoriska syfte är att maximera röstandelen, för att kunna få störst genomslag för sin politik. Detta är en analys som behöver göras i ett tidigt skede av mandatperioden.*
- *Planera för och genomför löpande kampanjer under mandatperioden; Långsiktig bearbetning av målgrupper i linje med hur bl.a. Moderaterna agerar mellan val.*